

een volgende uit-
ond het leven der
verbond zijn geen
Het verbond is
op, Hij verkiest

latingen, die onze
geven. Vooral die
aanbiedingen en
en veel gebruikt
En de beschul-
verbond feitelijk
reemd!

a over „het ver-
dig verbond en
en betoog, dat de
eten worden aan-
Gods, heiligen en
hij „een verkoren
zegt dan: „In
dan ook niet het
van een uit- en
slechts de organi-
s slechts gehand-
is kerk op aarde,
t mag worden ge-
den aard van den
den genoemd met
naar den Schrift-
het organisch be-
noemd moet wor-
het karakter van
toch anders doet,
it niet naar Gods

belofte des ver-
ma het volgende:
ook rotsvast, dat
geen verschil in
te vervulling, tus-
en de onderwer-
oost, dat doet Hij
hooft, dien zal Hij
12). De Hoeksema
belofte „betrekkende,
nd, en omdat deze
verbonds in de be-
„bepaald den Re-
12). We hooren De
„God belooft niet
hoort tot het zaad
zichtbaren, uitwen-
en God wil zijn en
en objectieven zin
te spreken, niet aan
eld en de weldaden
a doop betreft zegt
i voor den kinder-
ds wezen des ver-

in deze passage heb

testesgesteldheid te
holte ook spiritua-
lijk komt dit aan
op de aanmerking,
t op zijn prediking
enooeg noodigde tot
„dat het hem niet
veranderen of tegen

te van meet af aan
aglijk veel verdriet
bben zijn werk voor
d gedoemd.
lografen getoekend
er verstand, groote
ij was zeer vatbaar
orzettend, eigenzin-
roorkomen, geboren
engang met allerlei
d toen het in dienst
ekende levensopvat-
den tot eenzaamheid
tot gemeenschap.
staande kerk is nu
schap nooit bereik-
nccessief in botsing
n Kohlbrügge. Van
ng der Afgescheide-
later naar Amerika
ellende en verdriet,
n alléén te staan te
| zich eenmaal alles
Nederlandsche kolo-
h de geloovigen in
richtingen als juist
man van de boven-
C. V.

te Utrecht, 6 Febr.
van 17 Maart 1923.
van Hendrik Peter

bonds. Dan wordt de vastigheid des verbonds verlegd
uit God, die Zijn verbond opricht, in den mensch, die
het verbond straks inwilligt, in zijn vrijen wil" (57).

Het verwondert ons dan ook niet, dat we lezen:
„Het woord der belofte Gods betrof niet allen, hoofd
voor hoofd. En niet één dergenen, wien dat woord wel
gold, viel uit" (64). „En nu had het woord der belofte
geen betrekking op alle kinderen uit Abraham, doch
alleen op het zaad der verkiezing" (65). Van de ver-
worpenen in het verbond wordt gezegd: „Maar nu
neemt God, naar Zijn eigen bestel, in Zijn verbond naar
den uitwendigen vorm, alle vleeschelijke kinderen op" (75).

Sterk spreekt voor ons de passage over de bonds-
zegelen, de sacramenten: „Het is eenvoudig niet
waar, dat God in den Heiligen Doop iets belooft en ver-
zegelt aan alle gedoopten. Evenmin als dit het geval
is met Zijn Woord, met het Evangelie der zaligheid,
evenmin is dit waar met betrekking tot de Bondszege-
len. In den Heiligen Doop verzegelt de Heere God ten
slotte aan niemand iets dan aan degenen, die gelooven.
Immers, het is de rechtvaardigheid, die uit het geloof
is, die in den Doop en ook in het Avondmaal, wordt
verzegeld en bekrachtigd" (86, 87).

Deze citaten zijn genoeg voor ons doel: het verken-
nen van het terrein. Enkele andere kwesties laat ik nu
even rusten. Maar de verstandige lezer in Nederland
heeft al direct begrepen, dat Ds Hoeksema zich vaak
uitdrukt op een wijze, die volkomen aansluit bij de
redeneeringen van onze vervolgers uit het synodale
kamp.

Natuurlijk is dat niet de reden, waarom wij met hem
van meening verschillen. Die reden ligt hierin, dat wij
de genoemde theorie niet terugvinden in de Schrift.
Een volgend maal hopen we daarvan aan Ds Hoekse-
ma rekenschap te geven. L. DOEKES.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Zeer geachte Redacteur!

Hierbij het „slot" van de momentopname per 1
Januari 1947. Tot mijn spijt heb ik nog niet alle ge-
gevens bijeen kunnen krijgen, maar er is nu voldoende
gelegenheid geweest voor de kerken om mij de ge-
vraagde gegevens te verstrekken en dus moet ik nu
wel deze „actie" afsluiten. De gegevens, die ik even-
tueel nog ontvang, zal ik doorzenden aan den uitgever
van het handboekje.

Classis Stadskanaal.

Tweede Exlootmound . . .	75 (79)
Mussel	420 (440)
Musselkanaal	210 (190)
Nieuw-Buinen	101 (96)
Onstwedde	33 (35)
Sellingen	40 (nihil)
Stadskanaal	230 (200)
Pekelderweg	121 (111)
Valthermond	175 (186)
Veendam	187 (178)

Totaal 1592 (1515)

Groei 77 of bijna 5 %.

Classis Friesland.

Buitenpost	209 (155)
Drachten	583 (564)
Driesum	310 (303)
Duurswoude	95 (71)
Ferwerd	82 (78)
Harkema-Opeinde	46 (45)
Harlingen	750 (750)
Holwerd	60 (70)
Huizum	115 (89)
Leeuwarden	375 (297)
Minnertsga	30 (31)
Murmerwoude	120 (129)
Noordbergum	172 (136)
Nijega-Opeinde	46 (26)
Oenkerk	50 (47)
Openbe	121 (120)
Surhuisterveen	60 (45)
Twijzel	225 (227)
Heerenveen	46 (nihil)
Oude-Blidtzijl	30 (nihil)
Bliza	255 (nihil)
Mildam	67 (nihil)
Siegerswoude	62 (nihil)
Ureterp	579 (nihil)
Wierum	75 (nihil)
Hallum	76 (nihil)
Arum	30 (nihil)
Drogeham	120 (nihil)

Totaal 4799 (3163)

Groei 1636 of 51½ %.

Voorts werden nog de volgende opgaven ontvangen
uit classes die nog niet gepubliceerd konden worden:

Oostzaan	76 (75)
Zaandam	125 (86)
Waardhuizen	217 (232)
Werkendam	9 (nihil)

Aduard	116 (90)
Meeden	53 (30)
Winschoten	151 (118)
Eemdjik	222 (214)
De Bildt	38 (nihil)
Leens	626 (610)
Den Helder	364 (nihil)
Anna Paulowna	40 (nihil)

Voor een goed overzicht geef ik nog even al het
gepubliceerde als volgt kort weer:

Classis Schiedam	2176 (1906)
Cl. N.-Brab. en Limb.	1285 (1149)
Cl. Hardenberg	3952 (2787)
Cl. Gelderland	4512 (3551)
Cl. A'dam—Haarlem	2444 (1720)
Cl. Enschedé	5067 (4928)
Cl. Zwolle	10677 (10041)
Cl. Zeeland	3137 (2813)
Cl. Den Haag	4679 (3917)
Cl. Friesland	4799 (3163)
Cl. Stadskanaal	1592 (1515)

Totaal 44320 (37490)

Groei 6830 of ruim 18 %.

Ten slotte nog enkele opmerkingen.

Bij analyse van de gegevens bleek mij o.a., dat de
groei van de gemeenten, die in het handboekje een
zielenaantal beneden 100 opgaven volgens de nieuwe
gegevens met gemiddeld 28 % gegroeid waren, de
groep van gemeenten met een zielenaantal van 100
tot 200 groeide gemiddeld 20 %. Zeer in het algemeen
gezegd, hoe groot de gemeente, hoe minder groei.

Voorts is het misschien van belang op te merken,
dat op 31 Mei 1947 een unieke gelegenheid bestaat
om precies vast te leggen hoe groot het zielenaantal
van onze gezamenlijke kerken is. Bij de invulling van
de volkstellingformulieren zij men op z'n quivive.

Ten slotte U, Redacteur, en allen die medegewerkt
hebben aan de totstandkoming van bovenstaande
statistiek, nogmaals mijn zeer hartelijken dank.

Hoogachtend,

Uw dw. br.,
R. BAKKER.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

Wij beleven wonderlijke dagen, waarin alles zoo
gansch nieuw is.

Voor oudere menschen is het letwat moeilijker er
zich aan te gewennen, in elk geval het fraai te vinden.
Maar zij hebben het natuurlijk mis. Enkele voorbeelden
mogen hier duidelijk spreken.

Eertijds werden de kolen heel eenvoudig gedolven en
men hoorde er eigenlijk niet van. Maar wij hadden het
des winters in onze huiskamer warm. Thans worden
er kolenslagen geleverd, en de couranten berichten er
ons van in geweldig groote letter en de directeurs
van mijnen geven aan ijerige journalisten interviews
af, en staatschouffoorden zenden telegrammen van hulde
aan de vurige, nietsontziende strijders van de kolen-
slagen in mijn en trein. Maar wij zitten in onze huis-
kamer in de kou.

Is het wonder, dat wij aan deze nieuwe wereld wat
wennen moeten?

Een ander ding.

Eertijds werd er in winkels en fabrieken en kantoren
wel eens wat te lang gewerkt. En de overheid heeft de
arbeidsuren beperkt ter wille van het behoud der
werkers. Dat was goed.

Een mijner vrienden liep onlangs nog een boete van
tien gulden op, omdat hij niet had voorkomen, dat een
zijner kantoormeisjes, dat met haar werk door ziekte
wat achterop was gekomen, geheel uit eigen initiatief
het voor haar gezondheid onvoorzichtige en levensge-
vaarlijke besluit had genomen om een half uur langer
dan dit mocht op het kantoor te blijven werken.

Dadelijk twee controleurs, ernstig onderzoek en ver-
maan, tien gulden boete.

Ook weer goed, een regel moet worden gehandhaafd
en de patroon was blij te mogen opmerken, in dat
meisje een conscientieuze werkkracht te hebben.

Maar terzelfder tijd lezen wij in de couranten van
een elfstedentocht, waarbij tal van jonge, krachtige
mannen hun gezondheid en leven in groot gevaar
brachten door uren lang te rijden door ijzigen Oosten-
wind, die hun de ledematen deed verstijven.

En heel de pers en de radio heeft ons van dit groot
gebeuren geregeld op de hoogte gehouden. Heel ons
volk scheen dus in groote spanning te verkeren. Hier
en daar was men vol geestdrift over deze prestaties,
en de overheid was alleen maar op het strijdveld aan-
wezig in den vorm van een paar controleurs, die wil-
den voorkomen, dat den worstelaars op het ijs een
stukje chocolade werd gegeven. Dit om de distributie-
wet.

Wie over deze dingen een beetje nadenkt, vindt ze
allicht wat vreemd, maar hij durft het niet hardop te
zeggen.

Er is zooveel, dat vreemd is, wanneer het althans
dienen moet, om den rijkdom van de nieuwe wereld,
waarin thans de socialisten regeeren, ons duidelijk te
maken.

In Engeland kreeg men na den oorlog een socialis-
tisch bewind, dat een heerlijk leven vol overvloed be-
loofde. Want de socialist zou heel het leven goed
maken. Het gevolg van een en ander was, dat het
Engelsche volk, hetwelk anders reeds heel wat zware
proeven heeft doorstaan, o.a. twee wereldoorlogen in
een kwart eeuw, nu een harden winter als de zwaarste
ramp vol dreigende onheilen moet doormaken. De
conclusie is, dat er nog meer socialisatie moet komen.

John Morley heeft ergens gezegd, dat er menschen
zijn met een temperament eener politieke logica, die
werkt als een vergif. Zij zullen niet rusten tot zij den
bitteren beker tot den laatsten droesem hebben ge-
leegd. Dit geldt zeer zeker van alle revolutionair stre-
ven, dat nooit zegt: het is genoeg.

Zoo kan het niet alleen in Engeland maar over heel
de wereld worden, wanneer „all the fools turn mad-
man"; al de dwazen krank van zinnen worden.

Aan dit woord wordt men trouwens herinnerd, als
men de lieden van de partij van den arbeid hoort over
het gebeuren in ons Indië. Nu de opstandelingen daár
het pact met de revolutie niet willen aanvaarden, om-
dat het hun niet mooi genoeg nog is, zeggen zij: laat
ons eens hooren, wat zij nog meer zouden willen. Maar
geen geweld — d.w.z. van onzen kant. En nu het
gevaar dreigt, dat wij Indië kwijt raken, wat heel
ons maatschappelijk leven in de war zal brengen, gaat
het socialistisch vakverbond zijn best doen, ons dit
kwaad op den hals te halen. De communisten doen
deze dingen ook, maar bij hen is er een andere logica,
want zij willen nu eenmaal alles stuk maken.

Hen kunnen we begrijpen, maar die anderen?

Van een zeker temperament van logica gesproken,
wie daarvan genieten wil, kan rustig op het kerkelijk
erf blijven, want ook daár zien wij de wonderlijkste
dingen gebeuren.

Eertijds — ik begin maar weer met het verleden —
schreven onze vaders een belijdenis, gebouwd op de
Schrift, en zij bevestigden dit belijden, als het moest,
met hun bloed. Zoo gebiedt het de Heere, zoo zelden
zij en zoo meenden zij het ook.

Wij hebben in onze dagen een paar synoden bezig
gezien om een belijden, naar zij meenden op grond van
de gehoorzaamheid aan het Woord van God, deugdelijk,
nauwkeurig te omschrijven. En zij waggden er het
leven van anderen aan. Schorsen, afzetten, verkette-
ren, eerloos verklaren. Dat waren zware dingen.

Maar als het wezenlijk om waarschijnlijk in den gaat,
kan het dan anders? Hoe zal iemand dat in de dagen
der groote Reformatie? Hier sta ik, ik kan niet anders.
Wij gaan er in redevoeringen nog groot op. Nu kunnen
wij voor zoo iets respect hebben, ook al is er een weg
van dwaling. Ook de man op een dwaalweg kan door
zedelijken ernst, door kracht van overtuiging, wat zijn
persoon en karakter betreft, eerbied afdwingen. Wij
zeggen dan: hoe jammer, dat zulks gaat voor een ver-
keerde zaak.

De apostel Paulus was, toen hij nog Saulus heette,
zeker een man, voor wien men respect kon hebben, ook
al noemde hij zich later den grootsten zondaar, omdat
hij de gemeente des Heeren had vervolgd.

Als nu de genoemde synoden op hun stuk waren
blijven staan, als haar leiders dit nog deden, wij
zouden zeggen: het is jammer, maar er is een rots-
vaste overtuiging in hetgeen God hun gebiedt.

Maar helaas, toen het kwaad, dat anderen werd toe-
gebracht, den leiders met niet voorziene gevolgen be-
dreigde, werd het reformatisch woord van straks op
de bekende wijze veranderd: hier sta ik, ik kan ook
anders. En men wijzigde het ernstig belijden naar
den vorm, al bleef, naar men zei, dan het wezen gelijk:
men deed het een en andermaal, zóó, dat de leiding
misleiding werd.

En men laadde den schijn op zich, alsof het er alleen
maar om te doen ware geweest, enkele niet gewilde
personen te treffen.

De Franschen zeggen in zulk geval: quand on veut
noyer son chien, on dit qu'il est galeux. Wil men zijn
hond verdrinken, dan zegt men, dat het dier schurftig
is.

Maar wij zijn er nog niet.

Wie thans met de ernstig aangekondigde tucht in
aanraking wil komen, moet vlak voor de ooren der
leiders zijn weigering, om het verkeerd belijden te aan-
vaarden, uitschreeuwen, en dan zeggen zij nog: wat
blijft U? Zij hooren liefst niets meer. Men kan preeken
zooals men wil, storen zich gansch niet aan wat ge-
boden werd, en er gebeurt niets. De weigeraars moeten
smeken, om gestraft te worden en, kan men er af en
toe heelemaal niet omheen, dan durft men de werke-
lijke beteekenis van de artikelen van het kerkrecht,
dat men misbruikte, niet te laten gelden. Zoo bang is
men geworden voor de reformatie, die God de Heere
ons in Zijn ontferming gaf.

Ja — meer nog, het begint nu zelfs goed te staan
ook een beetje bezwaard te wezen. Predikanten, die
den moed hunner overtuiging missen, gewagen er van
op vergaderingen met eenigen zwijer. Zeker, ook ik
ben bezwaard, ik onderschrijf zelfs alle bezwaren tegen
het belijden dier synoden, maar — daarom ga ik de
kerk niet uit!

En dit voorbeeld wordt geprezen. Ziet gij nu wel,